

บทที่ 3

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้เป็นการวิจัยเชิงบรรยาย (Descriptive Research) โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษาความสัมพันธ์ระหว่างเจตคติของนักศึกษาวิชาทหารต่อการเรียนวิชารักษาดินแดนกับมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ตลอดจนเพื่อเปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และเปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของ นักศึกษาวิชาทหารชาย และหญิง ซึ่งมีรายละเอียดขั้นตอนในการดำเนินการวิจัย ดังต่อไปนี้

ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

ประชากรในการวิจัยครั้งนี้เป็นนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ทั้งเพศชาย และเพศหญิงในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529 โดยมีวิธีเลือกกลุ่มตัวอย่างดังนี้

1. สํารวจจำนวนนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ประจำปีการศึกษา 2529 จากบัญชีสรุ่ยยอดนักศึกษาวิชาทหาร ของกรมการรักษาดินแดน ซึ่งมีจำนวน 52,749 คน

2. ประมาณขนาดกลุ่มตัวอย่างประชากร โดยใช้สูตร สำหรับคำนวณหาขนาดตัวอย่างเมื่อประมาณค่าเฉลี่ย (นิยม ปุราค่า 2517 : 120) (เสนอไว้ในภาคผนวก ก)

เนื่องจากในการคำนวณหาขนาดตัวอย่างไม่ทราบค่าความแปรปรวนของค่าข้อมูลในกลุ่มประชากร ผู้วิจัยจึงดำเนินการสำรวจจริงกับนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งเป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมาแล้วได้ตรวจให้คะแนน และ คำนวณค่าความแปรปรวน แล้วใช้ค่าความแปรปรวนนี้คำนวณหาขนาดตัวอย่างได้จำนวน 527 คน

3. สุ่มตัวอย่างแบบธรรมดา จากประชากรคือนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ทั้งเพศชายและเพศหญิง ในศูนย์ฝึกวิชาทหารในกรุงเทพมหานคร

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ เป็นแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชา รักษา-ดินแดนของนักศึกษาวิชาทหาร ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้นเอง และแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ใช้แบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตยของ วารี แสนสุข

ลักษณะของแบบสอบถาม แบ่งเป็น 3 ตอน คือ

ตอนที่ 1 เป็นข้อมูลเกี่ยวกับสถานการณ์ของผู้ตอบ ลักษณะเป็นแบบตรวจสอบรายการ (Check-list)

ตอนที่ 2 แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชา รักษา-ดินแดน มีขั้นตอนและวิธีการสร้าง ดังนี้

1. ศึกษาจากเอกสาร ตำรา บทความ และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในเรื่องหลักสูตรการเรียน การฝึกวิชาทหาร ตลอดจนค้นคว้ารวบรวมทฤษฎี แนวคิดพื้นฐานของการวัดเจตคติ
2. สร้างแบบวัดเจตคติ โดยสร้างตามมาตราวัดของลิเคอท (Likert type Scales) ซึ่งเป็นมาตราส่วนประมาณค่ามีทั้งหมด 5 สเกล จากมากที่สุดไปจนถึงน้อยที่สุด มีทั้งข้อความเชิงนิมิต และ ข้อความเชิงนิเสธ จำนวน 50 ข้อ
3. นำแบบวัดเจตคติไปให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 6 ท่าน (ดั่งมีรายนามปรากฏในภาคผนวก ค) ตรวจสอบความตรงเชิงเนื้อหา พร้อมทั้งวิจารณ์และ ให้ข้อเสนอแนะ ซึ่งในขั้นนี้ทำให้ผู้วิจัยได้เห็นข้อบกพร่องทางด้านภาษาและความไม่สมบูรณ์ของข้อกระทง จึงปรับปรุงแก้ไขและตัดข้อกระทง บางข้อที่ไม่สมบูรณ์ออกไป หลังจากนั้นผู้วิจัยก็นำข้อกระทงที่ได้มีการปรับปรุงแก้ไขเรียบร้อยแล้วไปสร้างแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชา รักษา-ดินแดน ซึ่งมีจำนวน 40 ข้อ เป็นข้อความเชิงนิมิต 23 ข้อ และข้อความเชิงนิเสธ 17 ข้อ
4. นำแบบวัดเจตคติที่ปรับปรุงแล้วไปทดลองใช้กับ นักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในต่างจังหวัด ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความเที่ยง โดยใช้สูตรการหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ แอลฟา

ของ ครอนบาท (ประคอง วรรณสุต 2522 : 52-53) ได้ค่าความเที่ยง 0.865 (เสนอไว้ในภาคผนวก ก) หลังจากนั้นได้นำแบบวัดเจตคติฉบับที่ทดลองใช้ไปปรับปรุงทางด้านภาษาและสำนวนที่ใช้อีกครั้งหนึ่ง แล้วจึงสร้างเป็นแบบวัดเจตคติที่สมบูรณ์เพื่อเตรียมใช้กับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในกรุงเทพมหานคร ที่เป็นกลุ่มตัวอย่างต่อไป

ตอนที่ 3 แบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย ซึ่งใช้แบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีของ วารี แลนสุข

ลักษณะของแบบวัดเป็นข้อสอบแบบปรนัย เลือกตอบ 4 ตัวเลือก มีตัวเลือกที่ถูกต้อง เหมาะสมที่สุด 1 ตัวเลือก ซึ่งผู้วิจัยได้นำไปทดลองใช้กับนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ในต่างจังหวัด ซึ่งไม่ได้เป็นกลุ่มตัวอย่างจำนวน 30 คน แล้วนำคะแนนมาคำนวณหาค่าความเที่ยงโดยใช้สูตร K-R 20 (ประคอง วรรณสุต 2525 : 46) ได้ค่าความเที่ยง 0.871 (เสนอไว้ในภาคผนวก ก)

การเก็บรวบรวมข้อมูล

ผู้วิจัยดำเนินการเก็บรวบรวมข้อมูล โดยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1. ผู้วิจัยทำหนังสือขอความร่วมมือในการตอบแบบสอบถามเพื่อ ทำการวิจัยจากบัณฑิตวิทยาลัย จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ถึงเจ้ากรมการรักษาดินแดน เพื่อขออนุญาตเก็บข้อมูลจากนักศึกษาวิชาทหารชั้นปีที่ 2 ตามศูนย์ฝึกวิชาทหารในกรุงเทพมหานคร

2. ผู้วิจัยได้นำแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยไปให้กลุ่มตัวอย่าง ตามศูนย์ฝึกวิชาทหาร ในกรุงเทพมหานคร ทำโดยได้รับความร่วมมือจากครูผู้สอนเป็นอย่างดี

การเก็บรวบรวมข้อมูลในการวิจัยครั้งนี้เริ่มเก็บตั้งแต่วันที่ 15 กันยายน 2529 ถึงวันที่ 19 กันยายน 2529 ผู้วิจัยได้ส่งแบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน และแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตยไปยังกลุ่มตัวอย่างจำนวน 527 ฉบับ ได้รับคืนและเป็นแบบวัดฉบับสมบูรณ์ที่ใช้ในการวิจัย 520 ฉบับ คิดเป็นร้อยละ 98.67 แยกเป็นนักศึกษาวิชาทหารชาย

จำนวน 261 คน และนักศึกษาวิชาทหารหญิง จำนวน 259 คน

การวิเคราะห์ข้อมูล

ในการวิเคราะห์ข้อมูลผู้วิจัยได้คัดเลือกเฉพาะแบบสำรวจฉบับที่มีความสมบูรณ์หมายถึง ฉบับที่กลุ่มตัวอย่างตอบครบทุกข้อกระทงของแบบวัด เท่านั้นมาวิเคราะห์ การวิเคราะห์ใช้โปรแกรมสำเร็จรูป เอส พี เอส เอส เอ็กซ์ (Statistical Package for the Social Science X) ซึ่งมีลำดับชั้นการวิเคราะห์ ดังนี้คือ

1. แบบวัดเจตคติต่อการเรียนวิชารักษาดินแดน

นำแบบวัดมาตรวจให้คะแนน โดยมีเกณฑ์ดังนี้

ข้อความเชิงนิมานให้คะแนน 5, 4, 3, 2, 1 เมื่อตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง , เห็นด้วย , ไม่แน่ใจ , ไม่เห็นด้วย , ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

ข้อความเชิงนิเสธให้คะแนน 1 , 2 , 3 , 4 , 5 เมื่อตอบว่า เห็นด้วยอย่างยิ่ง , เห็นด้วย , ไม่แน่ใจ , ไม่เห็นด้วย , ไม่เห็นด้วยอย่างยิ่ง ตามลำดับ

2. แบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ในระบอบประชาธิปไตย

นำแบบวัดมาตรวจให้คะแนน (ตอบถูกได้ข้อละ 1 คะแนน ตอบผิด ได้ 0 คะแนน)

3. นำคะแนนจากแบบวัดเจตคติต่อการเรียน วิชา รักษา ดินแดน ของ นักศึกษา วิชาทหารแต่ละคน มาคำนวณหาสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ กับคะแนนจากแบบวัดมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดีในระบอบประชาธิปไตย โดยใช้สูตร เพียร์สัน โพรดักโมเมนต์ (Guildford 1979 : 140) เพื่อหาความสัมพันธ์ของคะแนนแบบสอบทั้งสองฉบับ แล้วทดสอบความมีนัยสำคัญของ ค่าสัมประสิทธิ์สหสัมพันธ์ (ประคอง กรรณสูต 2525 : 113)

4. เปรียบเทียบเจตคติต่อการเรียนวิชารักษา ดินแดน ของ นักศึกษา วิชาทหารชายและหญิง โดยทดสอบความแตกต่างของค่ามัธยิมเลขคณิต โดยการทดสอบค่าสถิติที (t-test) ชนิดข้อมูลที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน (ประคอง

กรรมสูตร 2525 : 98)

5. เปรียบเทียบมโนทัศน์ความเป็นพลเมืองดี ของนักศึกษาวิชาทหารชาย และหญิง โดยทดสอบความแตกต่างของ ค่ามัชฌิมเลขคณิต โดยการทดสอบค่าสถิติที (t-test) ชนิดข้อมูลที่ตัวอย่างประชากรไม่สัมพันธ์กัน เช่นเดียวกับข้อ 4